

"HÁZADNAK
RENDELTELENT
LEGY HIVE, OH MAGYAR!"

MAGYARORSZAGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG

BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI

BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

"CSONKAMAGYARORSZAG
NEM ORSZAG, EGESZ
MAGYARORSZAG
MENNYSORSZAG!"

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BARANYA MEGYE

A Dunagőzhajózási Társaság Széchenyi-aknájában halálos szerencsétlenség történt. A Széchenyi-akna egyik tárnájában dolgozott Gungl Frigyes bányász. Munka közben mintegy másfél méter hosszúságú homokkőreteg leomlott és Gungl, akinek nem volt ideje elmenekülni, eltemette. A bányász a zuhanó kőtörmegtől gerinctörést szenvedett és azonnal meghalt.

BEREK MEGYE

A csehek által bitorolt Erdős-Kárpátok északi vonulatán az utóbbi napokban bekövetkezett erős havazás után sok farkas az alacsonyabb tájakra húzódott, sok helyen egészen a földmívelések lakóhelyéig. Beregszász mellett a farkasok egy juhnyájat támadtak meg. Körösmező és Volóe közelében szintén láttak farkasokat.

BÉKÉS MEGYE

A szarvasi gimnáziumban most voltak az intő osztások. Szorgalmasabb tanulásra serkentő intést kapott Lászlóffy István II. osztályos kisdíák is. Mivel félt édesatyja feddésétől osztálytársaitól elbucszott azzal, hogy világga megy, és azóta eltűnt. Aggódi szülei a hatóságokkal keresték az eltűnt kisdíákot, akinek a nyomára mindzideig nem jutottak.

HAIJDU MEGYE

Debrecen város kisgyűlése kimondotta, hogy a híres hortobágyi törzsménest és törzsgulyát 1932-ben felszaltják. Ez annál is szomorúbb, miután a hortobágyi ménesnek és gulyának külföldről is rengeteg csodálójára érkezett.

HEVES MEGYE

A Pásztó határában lévő Filmes-pusztai dohányraktár kigyulladt. A 70 méter hosszú épület az egész évi dohányterméssel néhány óra alatt porráégett. A csendőrség két embert gyújtogatás gyanúja címén letartóztatott.

NÓGRÁD MEGYE

Loucheur, a minap elhunyt kiváló francia politikus, aki a magyarság iránt különös jóindulattal viseltetett, Kosdón többször megfordult, melynek köszönhetően tudvalevőleg francia érdekelt. Legutóbb Loucheur Kosdón bányászruhába öltözött, leszállt a tárnába s amikor visszatért, egy fényképező a kísértő bányászokkal együtt megörökítette képét.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE

Kalocsán már hozzáfogtak a Szent Imre-templom építéséhez. A hétszázéves Szent Erzsébet-ünnepségek emlékére az új templomban Szent Erzsébet-oltárt is emelnek. Az érsekség ezáltal is munkálkalmat igyekszik teremteni a kalocsai munkálkáltnak.

TOLNA MEGYE

A Madárbarátok győnlki vártájának Skandináviából nagyobb csapat csonttollu madár vagy selyemfarkú locska megindulását jelezték, melyek már megérkeztek Magyarországra. A madárvárta nagy sulyt helyez arra, hogy a tudományos kutatások érdekében e madarak vándorlásáról pontos adatok jussanak tudomására.

UDVARHELY MEGYE

Nagy Fábán erdőfőlel székely 1922 óta sehogy sem tudja elérni állampolgársági ügyének rendezését. Háza is van, kis birtoka is van, mégis négyezer utasították ki Erdélyből, a magyar hatóságok azonban mindenkor visszaküldték. Nagy Fábán valósággal bujdosik Erdélyben és nem mer családjához visszatérni. Legutóbb Fogarason alkalmazást talált, de a csendőrség itt is elfogta. Minden okmányt beszerzett, kis ősi vagyonát ráköltötte erre az ügyre, a szükséges kérvényeket beadta, még se történt semmi. Így mennek tönkre a Nagy Fábánokhoz hasonló jó, becsületes, dolgozó polgárok ezrei és zuhannak a nyomorúság és kétségbeesés karjaiba — Trianon miatt.

VESZPRÉM MEGYE

Vad harc után Zirc mellett elfogták Kőszegi István betörőkirályt. Kőszegi István győri bandita élete kalandorregénynek is béllene. Eddig összbüntetésül több mint 40 évi fegyházatot kapott. Legutóbb egy németországi fegyházból szökött meg. Leöltötte az övét, elvette revolverét és a villámhárítón ereszkedett le. A székesfehérvári börtönből kiszabadulva Zirc mellett a vasúti sínek két vasutas ráismert, de a betörőkirály rájuk lött s csak izgalmas küzdelem után sikerült ártalmatlanná tenni.

BETEG ÖN?

VAGY, ERÉZ VALAMI RENDELLENESÉDET SZERVEZETEDBEN? Ha igen — írjon vagy járjon el személyesen Keletkanada egyetlen Magyar Gyógyászati Társaságába, ahol magyarul beszélnek és óhazában képzett GYÓGYSZERÉSZ díjtalanul ad tanácsot és csinálja meg orvoságát

I. ROTHBART

gyógyász és vegyész

594. Dundas St. West. TORONTO, ONT.
POSTAI RENDELÉSEKET AZONNAL KIKÜLDÖNK

MEGMENTIK A MŰVÉSZET ÉS AZ IPAR REMÉNYSÉGEIT

Könnyű alkotni akkor, ha az ország viszonyai rendben vannak, ha az adók simán befolyóznak, ha a gazdag élet szinte önmagától kínál a fejlesztési lehetőségeket. De nagyon nehéz a kultúra áldozni a mai viszonyok között, amikor a világváltság következtében Magyarország létérdekéi forognak kockán és csak a magyar jövőbe vetett bizalom tudja az államférfiakban és politikusokban tartani a lelket. Klebelsberg volt kultuszminiszter nagyon sokat áldozott az iskolákra, a művészet különböző ágaira. Uj egyetemeket létesített és a vidéki városok kulturáját emelte, viszont az állam jó sokáig nem lesz abban a helyzetben, hogy ezt a politikát tovább folytathassa. A főváros szintén rengeteg adott kulturális célokra, ma helyzete nem valami rózsás, de azért Budapest úgy érzi, hogy még ilyen nehéz viszonyok között sem szabad megfeledkezni kulturális kötelességéről. A "Kanadai Magyar Ujság" munkatársa beszélt Dr. Némethy Károly kultusztanácsnokkal és megkérdezte, hogy mit szándékozik tenni a magyar főváros ezen a téren?

— Akármilyen hihetetlennek tetszik is — volt a válasz — mégis alkotni fogunk. A főváros régi vágya hamarosan teljesül. Gyönyörű új muzeummal fog Budapest gazdagodni. Hosszú időn keresztül Budapest város volt a magyar művészet legkomolyabb pártolója. Minden kiállítás, tárlat megjelenésénél, a legjobb munkákat megvásároltuk és a képeket elhelyeztük a középületek falain. Ha a budapesti városháza szobáiban végigmegy valaki, a legkiválóbb műremekeket láthatja. Most számbavettük az összes képeket és szobrokat. Megállapítottuk, hogy a főváros kezében olyan kincsek vannak, amelyeket kár véka alá rejtetni. A főváros a múlt esztendőben megvette a Károlyi palotát, amely maga is történelmi emlékek. Ezt fogjuk muzeumnak berendezni. Nem nagy költség, hanem szerényen. Minden esztendőben néhány termet rendezünk be és lassan-lassan ki fog bontakozni a gyönyörű új muzeum. Majdnem minden világvárosnak magának is van muzeuma, képtára, szoborgyűjteménye nemcsak az államnak, Budapest város új muzeuma az utabbi magyar festőművészetről fog hű képet nyújtani.

— Egy másik muzeumnak most nyílt meg, a Halászbástya északi tornyában berendezték a Kőmuzeumot. Ezek a középkori kővek arról tanuskodnak, hogy Budának és Pestnek kultúrája igazán régi keletű. Nem csak a hazai tudományok körök, de a külföld is fel fog figyelni erre a muzeumra.

— Az aquinumi muzeum kertjei belül tovább folytatjuk a tervszerű kutatást. Sajnos ezen a téren nem tehetjük azt, amit szeretnénk, mert az a terület, mely kutatásra alkalmas volna, be van építve. Az óbudai Rakár utcában véletlenül érdekes dologra bukkantunk. Sikerült feltárni az ókeresztény temetőkapókat, ennek származási ideje a harmadik századra esik. Fényes bizonyíték arra, hogy len ember.

már akkor laktak itt nálunk germán keresztények. Tudományosan feldolgoztuk az anyagot és a külföld kritikáját várjuk.

— A szentendrei uti építkezésnél megtaláltuk a római korból származó vizioronát. Ez az egyetlen fennmaradt római vizioron, amellyel pedig a világ szaktudósai igen sokat foglalkoztak anélkül, hogy valaha is láthatták volna. A tudományos feldolgozás még hátra van a főváros a jövő esztendőben fogja az eredményeket a világ tudósaival megismertetni.

— A régi magyar dicsőség emlékeit sem hanyagoljuk el. Most látunk hozzá Mátyás király egykori híres vadaskertje falainak kiállításához. Jelenleg már 2000 méter hosszúságban feltártuk a falat.

— A főváros gondol arra is, hogy a város múltjának emlékeit is fel kell kutatni és meg kell őrizni. Mindinkább több és több régi képet és metszeteket vásárolnak meg, amelyek Budapesttel kapcsolatosak. Előkerültek az első pesti lovensenyről készült eredeti festmények. Mielőtt egy régi házat lebontanának, nemcsak fényképeket kell készíteni, hanem egy-egy festővel meg is festetjük magát a házat és a környékét.

— Az idén jelentünk meg először a nyilvánosság előtt a magyar gobelinekkel. A főváros iparrázkolójával kapcsolatosan dolgozik ez a szövetség, amely a világnak majdnem valamennyi iparművészeti kiállításán elismerést aratott, mivel igazán művészi színvonalú munkákkal tudott megjelenni.

— Nem tartozik szorosan ennek keretébe, de meg kell említeni azt is, hogy megnyílt Budapest az első tanonc-otthon. Nemcsak a legmagasabb kultúrára kell gondolni, hanem az ipari kultúrát fejleszteni kell és a legalsóbb fokon is védeni kell azokat, akik a jövő reményeinek. A nehéz ipari pályára a legszegényebb néposztályok gyermekei mennek és így előfordul az, hogy a serdülő iparosifjúság jelentékeny része a "felhagyottabb és legmóskább erkölcsi és gazdasági viszonyok között él. A főváros vizsgálatot indított ebben az ügyben és megállapította, hogy 220 iparostanonc tömegszállásokban lakik, körülbelül ötszáz olyan tanonc van, ki lakás és táplálkozás tekintetében hatóság támogatásra szorulna. Ezek az iparos tanoncok heti 6-14 pengőből, szóval egy vagy két dollárból tartják el magukat. Nagyon soknak még ennyi jövedelme sincsen. A főváros éppen ezért elhatározta, hogy iparostanoncotthonokat fog létesíteni, ahol elhelyezik a jövő iparosait. Az első ilyen iparostanoncotthon már meg is nyílt. A Kazinczy utcai volt diákszállót építették át erre a célra és itt találunk a tanoncok menedékét.

PAIZS ÖDÖN

SZERENCSE

— Látod ezt az urat? Nyolcvan éves és még mindig szerencsése van a szerencsében.

— Igazán?

— Igazán. Még mindig nő.

Hétről-hétre

Korányi Frigyes Magyarország új pénzügyminisztere hivatalbábelésekor jobb jövőt hirdetett, de nemcsak az optimizmus mákonyát akarja elhíttetni, hanem az a törekvése, Magyarország pénzügyi viszonyait valóban rendbe is hozza. Az utóbbi időben történt kormányintézkedések, amelyek erősen belenyúltak az egyes emberek életébe s felforgatták gazdasági berendezkedésüket, kétségen kívül olyan hangulatot teremtettek, hogy egyes politikusok már olyan intézkedések megtételét sürgették, amelyek a kapitalizmusnak teljes bukását jelentették volna és a magántulajdon felforgatására vezettek volna. Korányi csak azzal vállalta a pénzügyminiszerséget, hogy a gazdasági törvények megalkotása az ő felfogását fogják visszatükrözni és az ország gazdasági szervezetének felépítését fogják szolgálni, csak másodsorban engednek érvényesülni az igazságügyminisziériumnak, ahol inkább egyes visszaélések megtorlására gondolnak. A gazdasági élet éppen ezért olyan nagy lelkesedéssel fogadta Korányit, amely az utóbbi időben szinte páratlan.

Megjelent az ugynevezett transzfermentarium rendelet. Idegen értekekben való külföldi köz- és magántartozások fizetése, 1931 december 23-tól egyelőre szünetel. A népszavazási kölcsön és az ezévi kincstárjegyek szolgáltatását feltétlenül megadja a magyar állam. Ha egyedáruságokat vagy állami vagyontárgyakat külföldön értékesítenének, úgy a hozzáadott Magyarországi külföldi terheinek könnyítésére fogják fordítani. A transzfermentarium meg fogja könnyíteni a nyersanyagbeszerzést. Megfelelő tárgyalások vannak ebből a szempontból több országgal. Bizonyos mennyiségű deviza felszabadul a korlátozások révén és ez teljes egészében nyersanyag behozatal céljaira fog rendelkezésre állni. A szénellátás kérdésében különben nagyon kedvezően alakult a helyzet. Nem adunk ki olyan sok pénzt külföldi szénre, mint eddig és így az őszi hónapok mérlegének egyenlege aktívá vált külfölddel szemben. A közönség megszokta és megszerezte a magyar szén és más irányban is igyekezik fog a kormány a külföldi behozatalt magyar termékekkel helyettesíteni.

Szomorú bünszenzációja volt ennek a hétnek. Horváth István fiatal suhanc több társával együtt betört egy angalföldi fűszerüzletbe. Sinkó József rendőr arahaladt kerékpárjával és a betörőtársaságot fel tartóztatta. Horváth István szembeszállt a rendőrrel, aki először kardját használta, azután pedig revolveréhez kapott. Horváth István valahogy hozzájutott a rendőr revolveréhez és rásütötte. A rendőr meghalt. A gyilkost elfogták, a rögtönítélő bíróság délután hat órakor halálraítélte és félnyolc órakor már ki is végezték.

A kormányzó százhuszonegy elítéltnél adott karácsonyi amnesztiát. A kegyelemben részesültek között volt két kommunista, akiket 13-14 évre ítéltek el, ezenkívül még öt olyan egyén részesült kegyelemben, a-

kik hosszabb szabadságvesztésre voltak elítélve. Ugyanekkor a kormányzó a Vigadóban háromezer szegény gyereket ruházott fel. A főváros körülbelül 8 millió pengő adományt jutott a nyomorgóknak de minden testület igyekezett segíteni a szenvedőkön.

Megszűnt az álláshalmozás a fővárosonál. Maga a hercegprímás mondott nagy beszédet az

álláshalmozók ellen. A városnál pedig kimondották, hogy a jövőben nem lehet nyugdíjas embert felvenni egyetlen fővárosi üzmél sem. Akinek több állása van, annak jövedelme nem haladhatja meg a 900 pengőt, de semmiesetre sem lehet egyetlenegy nyugdíjasnak sem több jövedelme, mint volt nyugdíjaztatása előtt. Ilyen körülmények között a magyar főváros körülbelül 130 álláshalmozót épített le.

—28—

Harcot indít a magyar tudomány az amerikai korom ellen

A Széchenyi Tudományos Társaság újabb támogatás szavazott meg különböző természettudományi, orvosi, mezőgazdasági és technikai tudományos kutatásokra, illetve ilyen célú kutatások folytatására.

Nagyon érdekesek és fontosak ezek a közzétett és ásványtani valamint mechanikai vizsgálatokra, amelyeket évek óta folytatnak. Megállapították, hogy ugyanazon telejen különböző rétegekben elfekvő szén a hamutartalom, fűtőérték és a kátránytartalom tekintetében bizonyos szabályszerűséget mutat.

A magyar szénnek gazdasági értékesítése ma az ország egyik legfontosabb problémája. Ezen a téren már szép eredményeket értek el, amelyeknek nagypipari értékesítése külföldön most van folyamatban, melyekből azonban a magyar gazdálkodásnak — még pedig nemcsak a szén, hanem a petroleumtermékek, olaj- és kenőanyagok iparának — szintén nagy haszna lesz.

Gazdaságilag igen fontos probléma azoknak a finom minőségű koromféléseknek előállítás, amelyekből az ipar, különösen a gumipar fogyaszt nagy mennyiségeket és amelyeket eddig külföldről kellett behozni. Érdekes, hogy a kerékabroncs gumiköpenyének előállításánál óriási haladást je-

lentett az a körülmény, hogy finom kaptatásnak alávetett gumiköpenyek élettartalmát hihetetlen mértékben meghosszabbították.

Minden automobilista tudja, hogy régebben arról folyt a harc az automobilista és a gumigyár között; vajjon 5 vagy 6 ezer mérföldes uton garantálj-e a gár a köpeny élettartamát, illetve használhatóságát, ma 20-30 ezer mérföldes élettartam a normális. A magyar gumigyárak hárommillió pengő értékű kormot importálnak Amerikából, ami a mai valutáris helyzetben súlyos terhet jelent. Ezért a finom kormnak ipari gázokból való előállítását is felvették programba.

SZARKA JÓZSEF

üzletében magyar pipa és cigarettá dohány, papír kapható.

A Kanadai Magyar Ujság ügynöke előfizetéseket, hirdetések, keresetéseket felvesz a lapszámára.

WAGYAR OTTHON SZALLODA
406-4. Ave. South
Lakás: 609-13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

REMINGTON

HORDOZHATÓ ÍRÓGÉP

Kapható 12 különböző stílusú Modern kivánságok teljes megfellel.

REMINGTON Typewriters Ltd.
220 Bannatyne Ave. Winnipeg.
Kötelezettség nélkül kérésre részletes felvilágosítást a Remington Portable írógépről és a havi fiórtól felállításról.

Név
Lakás

NE VÁRJON ADDIG—AMIG KÉSŐ!

Amikor már titkos betegségek szomorú következményeit érzik.

Férfiak híznakálják a zonnal a Dr. Bolgárféle Trippolo pálcákat és Sanctin Capsulákat. Csak írja le ez a jelet:

X X X

E szerek használata végtelenül egyszerű és munkájában nem szorítja. ÁRA: 5 dollár.

VÖRÖS KERESZT PATIKA
2801 Dunlavy Rd. K.

CLEVELAND, O.